

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת שופטים

הגיליון השבועי לכל יהודי 920

ג' באלול התשס"ד
(20.8.04)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

לעצור, לחשוב, לתקן

המונח 'חשבון-נפש' נשחק כל-כך, עד שאיבד ממשמעותו האמיתית. כשאומרים 'חשבון-נפש' מתכוונים לנגח את הזולת. מעטים מאוד קוראים לחשבון נפש-הם, לבדק-בית פנימי, לתיקון עצמי

החיים זורמים בקצב מסחרר. יום רדף יום, השבועות מצטברים לחודשים, ואלה לשנים. הילדים של אתמול הם כבר אבות לילדים, ומי שאך אתמול היה בחור צעיר, הוא כבר סבא לנכדים. כך חולפים חיינו, וכדברי נעים זמירות ישראל — "כי גז חיש ונעופה".

חיי היום-יום השוטפים גורמים עיוות פרופורציות. עניינים פעוטים ושוליים נדמים למרכז החיים. התקשורת, שמעצם טבעה עוסקת בהווה הרגעי, מנפחת לממדים אדירים כל שטות, ובאותו רגע נדמה שהעולם כולו תלוי במהדורת החדשות הבאה. עובר יום וכבר אין איש זוכר את ה'סערה' של אתמול, אבל אז כבר יש 'סערה' חדשה וחוזר חלילה.

הדברים אמורים לא רק בחיים הציבוריים. גם תשומת-הלב והאנרגיה שכל אחד ואחד מאיתנו משקיע בחיי היום-יום אינה מופנית דווקא לאפיקים החשובים באמת. הרבה מאוד משאבים נפשיים וחומריים מושקעים בדברים רגועים ובלתי-חשובים, הן בחיים האישיים והן בדברים שבין אדם לחברו. כשאנו מביטים לאחור, בפרספקטיבה של זמן, אנחנו תוהים איך ייחסנו חשיבות גדולה כל-כך לדברים קטנים ובלתי-חשובים בחיינו.

האם היעדים מושגים?

בדיוק לשם כך נותן לנו הקב"ה את המערכת שהתחילה השבוע — חודש אלול והימים הנוראים. זה הזמן לעצור לזמן-מה את שטף היום-יום ולהתבונן בחיינו במבט רחב ומקיף יותר. האם אנחנו משיגים את היעדים האמיתיים של החיים? האם אנחנו משקיעים את כוחותינו בכיוונים הנכונים והחשובים באמת?

קוראים לזה 'חשבון-נפש', אבל המונח הזה נשחק כל-כך, עד שאיבד ממשמעותו האמיתית. בימינו, כשאומרים 'חשבון-נפש', מתכוונים לנגח את הזולת. מעטים מאוד קוראים לחשבון נפש-הם, לבדק-בית פנימי, לתיקון עצמי. וגם כך אין זה קל לביצוע, משום שהשגרה והזרימה

של חיי היום-יום דוחקות הכול הצידה.

לכן הזמן הזה של חודש אלול והימים הנוראים יקר כל-כך. דווקא משום שקשה לעשות חשבון-נפש אמיתי, חשוב להסתייע בסגולת המיוחדת של הימים הללו. תקיעת השופר, המעוררת את הלבבות, אמירת הסליחות (בקרב בני עדות המזרח), והאווירה הכללית של ימי אלול, מסייעות לנו לעצור את ההיסחפות בזרם הזמן ולעצור לחשבון-נפש אמיתי.

כשהמלך בשדה

בימי אלול אנחנו נהנים גם מסיוע מיוחד מלמעלה. בתורת החסידות נמשלו הימים הללו לתקופה שבה המלך יוצא אל השדה, אל העם, ומאפשר לכל אחד ואחד לגשת אליו. בעודו בארמון המלכות אין זה קל לגשת אל המלך, ורק יחיד-סגולה מצליחים להגיע אליו; אבל כשהמלך יוצא לשדה, יכול כל אחד ואחד לגשת אליו ולבקש את משאלות-ליבו.

כך בחודש אלול הקב"ה יוצא, כביכול, מ'ארמונו'. הוא מתגלה ומאיר את פניו לכל אחד ואחד מאיתנו. הקב"ה מעניק סיוע אלוקי כביר לכל מי שרוצה באמת לתקן את דרכיו ולקבל עליו החלטות טובות למשך השנה הבאה. דברים שקשה מאוד לשנות ולתקן במשך השנה כולה, אפשר להשיג עכשיו במאמץ קטן בהרבה.

אלה גם ימי חסד ורחמים, שבהם עלינו לנהוג במידות אלה גם בין אדם לחברו. לברך איש רעהו, לאחל זה לזה כתיבה וחתימה טובה, ללמד זכות, למצוא את נקודת האור בכל אדם מישראל. האהבה שהקב"ה מרעיף עלינו צריכה להשתלב באהבה גדולה בינינו, בין בניו.

אם נצלל כראוי את ימי אלול הללו, הן בחיים האישיים של כל אחד ואחד מאיתנו, והן בחיים הציבוריים, ונשרה סביב אווירה של אהבה גדולה, צדקה וחסד — ודאי נזכה שהקב"ה יברכנו בשנה טובה, שנת הגאולה האמיתית והשלמה על-ידי משיח-צדקנו.

יש חדש

מבצע שופר

צעירי-חב"ד פותחים במבצע המסורתי לזיכוי הרבים בתקיעת שופר בחודש אלול, כמנהג ישראל. כמו-כן יש להזכיר את קריאתו של הרבי מליובאוויטש להשתדל בימים האלה לברך איש את רעהו בברכת כתיבה וחתימה טובה, לדבר במעלתם של ישראל וחלילה לא לעורר קטרוגים על-ידי דיבורים קשים.

לעזור בחגים

הכול מכירים את מנהג 'קמחא דפסחא', שמטרתו לסייע לזקקים לקראת חג-הפסח, אולם גם חגי תשרי המתקרבים מחייבים הושטת יד עוזרת למשפחות הנוקקות. בתי-חב"ד ברחבי הארץ נערכים למבצעים מיוחדים של חלוקת מצרכי מזון למשפחות האלה, כדי לאפשר להן לחגוג את חודש החגים כראוי. השנה, נוכח המצוקה הגוברת, חשוב לתרום בעין יפה ולחשוב על המשפחות שבלא עזרתנו יתקשו לחגוג את החגים כראוי.

קורס תקשורת יהודית

מכון שופר ללימודי תקשורת פותח עתה את המחזור ה-19 של הקורס ללימודי תקשורת, פרסום, דוברות ויחסי-ציבור. את המחזוריים הקודמים סיימו מאות בוגרים, ורבים מהם השתלבו בערוצי התקשורת. עם התפתחות התקשורת הדתית, יש ביקוש לאנשי-מקצוע בתחום זה, בעלי רקע תורני ועולם ערכים יהודי. טל' 03-9678555.

אי הזה"ב

קן הפקות מגישים את מבקרים באי הזה"ב — תקליטור מחשב אינטראקטיבי בנושא הזהירות בדרכים. מיועד לגיל הרך, ומלווה סיפורים, שירים, צפייה והפעלה של הילדים. טל' 054-7372631.

זמני השבוע

יחולת ת"א	חופה בארבע אילת	ניירוק
כניסת השבת	6:42	6:57
צאת השבת	7:54	7:57

פרקי אבות: פרק א

פקס: 03-9606169

אינטרנט: www.chabad.org.il

דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לגלות את הטוב שביהודי

מוכיח שהטוב שבו נעלם ונסתר כל-כך, עד שאין הוא בא לידי ביטוי בשום צורה. על-כן אין טעם להענישו, שהרי בית-הדין אינו מצליח למצוא את נקודת הטוב שבו, כדי שיתכפר עוונו.

הלב ער

מכאן יש ללמוד הוראה על גודל זכותם ומעלתם של ישראל: אם אפילו מי שהכול רואים בו חובה בלבד – פוסקת התורה שיש להפך בזכותו, כי חייב להימצא בקרבו גם טוב – על-אחת-כמה-וכמה היהודים החיים בימינו. כיום, גם מי ששרוי במצב של "אני ישנה", הרי "ליבי ער" – ליבו של כל יהודי ער לה', לתורתו ולמצוותיו, ובסופו של דבר הוא יתעורר ויתגלה.

במיוחד בהימצאנו בחודש אלול, שבו הקב"ה נמצא ב'שדה', והכול רשאים לקבל את פניו – זה הזמן לצאת ולפעול אצל כל יהודי, יהיה מצבו אשר יהיה, שיתעורר בו רצון גלוי ללכת ולקבל את פני המלך הנמצא ב'שדה'.

(לקוטי שיחות כרך כט, עמ' 113)

אולם כאשר כל הדיינים, ללא יוצא מן הכלל, גזרו את דינו למיתה, ולא נמצא ביניהם אפילו אחד שלימד עליו זכות, הדבר מעיד על מצבו הנורא של החוטא. אם אף אחד לא יכול למצוא בו נקודת זכות, הרי ש"גדול עווננו מנשוא", והחוטא שרוי במצב ירוד ונחות ביותר. במצב כזה לא יועיל העונש לכפר עליו, ולכן אין טעם להענישו.

גילוי הפנימיות

בעומק יותר: כל יהודי רוצה בפנימיות נפשו "לעשות כל המצוות ולהתרחק מן העברות" (כלשון הרמב"ם). יש יהודים שהנקודה הטובה שבנפשם באה לידי גילוי, והם מתנהגים בפועל כפי שהם רוצים בתוך נפשם; ויש יהודים שהטוב שבהם מוסתר ונעלם בליבם. אף יש מי שהטוב שבהם נסתר ונעלם כל-כך, עד שרק ניצוץ זעיר בוקע החוצה, אבל מידה כלשהי של טוב חייבת להתגלות אצל כל יהודי.

אולם אם כל חברי הסנהדרין הגדולה, שכולם "חכמים ונבונים מופלגין", אינם יכולים למצוא לחוטא הזה שום נקודת זכות, הדבר

רשת השבוע נפתחת בציווי למנות שופטים, שעל-פיהם יוכרעו הדינים וההלכות, ועד דיני נפשות. בהלכות סנהדרין מביא הרמב"ם הלכה מעניינת: אם דנה הסנהדרין בדיני נפשות ופסקו כל הדיינים פה-אחד שהאיש חייב מיתה – "הרי זה פטור, עד שיהיו שם מקצת מזכין שיהפכו בזכותו".

הלכה זו מביאה לידי ביטוי את המשמעות האמיתית של עונשי התורה. גם העונשים החמורים ביותר, ואפילו עונש מוות, עיקרם הוא לכפר על האדם. כאשר יהודי עבר עברה שעושה מיתה, העונש הוא תיקון וטובה לנפשו, שעל-ידי כך יזכה לחיי העולם הבא.

תכלית העונש

לכן ההלכה היא ש"כל מחוייבי מיתות בית-דין ומחוייבי מלקות אין מתכפר להם במיתתן או בלקייתן עד שיעשו תשובה ויתוודו". כאן אנו רואים בבירור שכל מטרת העונש היא ש"יתכפר להן", אלא שהכפרה יכולה להתקיים רק בתנאי ש"יעשו תשובה ויתוודו".

מן המעייין

נושא השבוע: תמימות

תמימות תמידית

"תמים" – כולך תהיה "עם ה' אלוקיך"; לא שפעם אתה עובד את ה' ופעם את עצמך. (רבי מנחם-מנדל מקוצק)

אמרת השבוע

תועלת למי

רבי בונם מפשיסחה אמר פעם אחת לתלמידו, רבי מנחם-מענדל מקוצק: "אם בבואי לעולם האמת יצו עליי ללכת לגיהנום, מה יהיה עליי לעשות?".

שתק רבי מנחם-מענדל ולא השיב. רבי בונם הרהר כמה דקות ואמר: "אם יצו עליי ללכת לגיהנום, אבקש להביא אליי את רבותיי, ה'תורה' מלובלין ו'היהודי הקדוש', על-פי הדין: 'תלמיד שגלה מגליין רבו עמו'".

נענה רבי מנחם-מענדל: "כל הדיון הזה אינו נוגע לרבי, אבל אני למדתי עכשיו דבר שיביא לי תועלת..."

שלמות האיברים

יש לוודא שהנפש תהיה תמימה ושלמה ולא מחוסרת איבר. כשם שיש תרי"ג פרטים בגוף, רמ"ח איברים ושס"ה גידים, כך בנפש יש תרי"ג 'איברים', ושלמותם תלויה בקיום תרי"ג מצוות התורה.

(לקוטי תורה)

מתי יהודי תמים

רבי לוי-יצחק מברדיצ'ב אמר: מתי תהיה "תמים" – כאשר תהיה "עם ה' אלוקיך". רק אז תהיה שלם ולא תחסר דבר.

לא להונות

בשום מצווה לא נאמר "עם ה' אלוקיך" אלא בתמימות בלבד. שכן במידה זו קל מאוד להונות את הבריות; קל מאוד להיראות תמים. לכן ראתה התורה להזהיר שהתמימות תהיה עם הקב"ה.

(רבי בונם מפשיסחה)

באין רואים

"תמים תהיה עם ה' אלוקיך" (דברים יח, ג). תמים וישר תהיה אפילו כשאתה "עם ה' אלוקיך" בלבד, באין רואים.

(אלשיך)

תוכו כברו

עבודת הבורא צריכה להיות תמימה. היא חייבת להקיף את כל מהותו של האדם. ושני עניינים בזה: העבודה צריכה לחדור גם לפנימיותו, שיהיה תוכו כברו, והיא צריכה להיות גם מצד הנפש הבהמית.

(אור התורה)

מא' ועד ת'

האות א רומזת לקב"ה – "אלופו של עולם". האות ת היא הרחוקה ביותר מהאות א, והיא ראש-התיבה "תמים". יש כאן רמז, שיהודי נדרש לקשר ולחבר את כל ענייני העולם "עם ה' אלוקיך". אהבה או יראה בענייני העולם צריכות להביא לידי אהבת ה' ויראתו.

(כתר שם טוב)

הניסיון הגדול

לצד ענף היהלומים המשגשג באנטוורפן שבבלגיה, פורחת בעיר גם תעשייה מפותחת של תכשיטים. גם בתחום זה השתלבו היהודים בהצלחה רבה. אליהו הוא יהודי שהיגר לבלגיה מגרוזיה, בעל חנות לתכשיטי זהב ברחוב שיש בו חנויות רבות דומות. לפני כמה שנים נרקם קשר חם בינו ובין הרב שבתאי סלביצקי, שליח תב"ד רב קהילה באנטוורפן. בזכות הקשר הזה החל אליהו לקיים כמה מצוות, כמו הנחת תפילין ושמירת כשרות. מפעם לפעם הוסיף מצווה חדשה לרשימת המצוות שכבר קיים.

אבל בתחום אחד נחל הרב סלביצקי כישלון חרוץ – שמירת שבת. כרוב חברי הסוחרים, גם אליהו פתח את חנותו בשבתות. "זה יום המכירות הטוב ביותר", טען אליהו. הרב היה אומר לו שזה כסף ללא ברכה, אך ללא הועיל.

יום אחד בא אליהו אל הרב ועיניו נוצצות. "החלטתי שלא לפתוח עוד את חנותי בשבת", בישר בהתרגשות. הרב סלביצקי היה נרגש לא-פחות. "כל הכבוד!", אמר אליהו ונשק לו על מצחו. עברו חודשים ואליהו דבק בהחלטתו.

יום ראשון אחד, התקשר אליהו אל הרב סלביצקי. "כבוד הרב, אני חייב לראות אותך בדחיפות!", אמר. "בוא", הזמין הרב. כשהופיע היה אליהו נסער. "אני צריך תיקון, תיקון גדול!", אמר.

"במה מדובר?", התעניין הרב בזהירות. אליהו החל לספר את שאירע ביום האתמול – בשבת. זו הייתה השבת שלפני ראש-השנה האזרחי. שבת זו נקראת בפי סוחרי הזהב היהודים באנטוורפן – כמה אבסורדי – שבת הגדול, משום שבשבת זו הכול קונים תכשיטים לנשותיהם. היקף המכירות נוסק למעלה והרווח בהתאם.

"כל הלילה התהפכת על מיטתי", התוודה אליהו. "המחשבה על יום המכירות הגדול שאחמץ מחר לא הרפתה ממני. כשקמתי בבוקר חשתי כי מעיי נהפכים בקרבי. התגברתי והלכתי לבית-הכנסת. כל התפילה לא הייתי מרוכז. בשווי מהתפילה החלטתי לעבור, רק לעבור, דרך הרחוב של החנויות, להציץ ולהמשיך הלאה.

"אני נכנס לרחוב. מה אומר לך, כבוד הרב, זה היה מחזה קשה בשבילי. כל החנויות מלאות קונים עד אפס מקום. רק החנות שלי סגורה, ריקה ושוממה.

להתחיל ללכת

התקדמות ועלייה בחיים יכולה להיעשות בשתי דרכים: יש התקדמות שבאה בהדרגה, כשיפור של מצב קודם. זו בנייה של נדבך על-גבי נדבך, כאשר המבנה של אתמול הוא הבסיס לשיפורים של היום. ויש התקדמות שבאה בקפיצה, תוך פריצת המסגרות שבתוכן פעלה המערכת אתמול. זו אינה התקדמות של שלב אחר שלב, אלא יצירת מתכונת פעילות חדשה, שאינה על בסיס מתכונת העבר כלל.

במונחיה של תורת החסידות ההתקדמות הראשונה נקראת 'עמידה'. נכון שיש שם התקדמות והמערכת משתפרת ללא הרף, עד שאי-אפשר להשוותה היום למה שהייתה בעבר; אולם מאחר שזו התקדמות בתוך אותה מסגרת קיימת והיא יוצאת מתוך אותו בסיס, הרי בעיקרם של דברים יש כאן דריכה מסויימת במקום. ההתקדמות היא צפויה, מוגבלת, ובהכרח גם מצומצמת בהיקפה. לעומת זאת, הדרך השנייה נקראת 'הליכה', שכן בה יש מעבר אמיתי ממצב אחד למצב חדש – כעין אדם הולך, שהיום הוא כאן ומחר במקום אחר לגמרי. אף כאן, הואיל ונוצרים דפוסיים חדשים לגמרי של פעילות, זו התקדמות שבבחינת 'הליכה'.

פריצה קדימה

גם בעבודתו הרוחנית של האדם קיימים שני אופנים אלה של התקדמות והתעלות. יש הצורה שאדם מתקדם צעד אחר צעד, שלב אחר שלב, כאשר דרגתו הרוחנית נבנית נדבך על-גבי נדבך; ויש המתכונת השנייה, של קפיצה קדימה, תוך שבירה מסויימת של המבנה הקיים. צורה זו, השנייה, היא עבודת התשובה. התשובה, במהותה, אינה תוספת קומה על הבניין הקיים, אלא היא בבחינת היחלצות והתנערות מתוך דפוסי החיים של העבר, בשיאפה לסוג חדש לגמרי של חיים רוחניים.

בעל-תשובה אינו בונה את חייו החדשים על בסיס העבר. כדי שהתשובה תהיה שלמה ואמיתית, מחובתו להשתחרר מהר ככל האפשר מאורחות-החיים ומדפוסי-המחשבה של העבר, ולבנות מערכת-חיים חדשה לגמרי. אין הוא משפר את האתמול, אלא משתחרר ממנו ועובר לצורה חדשה של התנהגות. הוא רואה דברים אחרת, מתנהג אחרת ונהפך לאדם שונה. זו נקראת 'הליכה' בחיי הנפש – מעבר אמיתי ממצב רוחני אחד למצב שני.

לאור תפיסה זו של התשובה מובן שהיא אינה מוגבלת רק למי שחטא ועבר על ציווי התורה. כל יהודי, יהיה מי שיהיה, יכול וצריך לחזור בתשובה, כלומר, להתעלות לגמרי מצורת ההתנהגות והמחשבה של העבר לדרך חדשה לגמרי בעבודת-ה'. לא רק להתקדם צעד אחר צעד, אלא לזעזע את כל צורת החיים הנוכחית (אף שהיא טובה וישרה), כדי להגיע לרמה גבוהה לאין-ערוך של חיי תורה ומצוות.

תכלית ירידת הנשמה

התשובה, במשמעות זו, היא הסיבה האמיתית לירידת הנשמה למטה. ההבדל בין נשמה שירדה לעולם-הזה לאותה נשמה כפי שהייתה למעלה, קודם ירידתה, הוא ההבדל בין 'הליכה' ל'עמידה'. על הנשמה לפני ירידתה נאמר: "חי' ה' אשר עמדתי לפניו". גם המלאכים נקראים 'עומדים' – "שרפים עומדים ממעל לו". אמנם יש בהם עליות, ועליות גדולות עד מאוד, אך הכול על אותו בסיס ובאותה מסגרת; אין מעברים לדרגות גבוהות לאין-ערוך. רק כאשר הנשמה יורדת למטה היא נעשית בבחינת 'מהלך' – "ילכו מחיל אל חיל".

ייחודו של האדם ביכולתו לעשות תשובה – לבצע קפיצה ודילוג גבוהים לאין-ערוך מהמסגרות שבתוכן חי ופעל עד כה. ככל שמצבו עד עכשיו היה טוב ויפה, יש לו הכוח להתרומם לדרגה חדשה, שלגביה המצב הקודם היה בבחינת 'חטא' (מלשון חיסרון והחטאה). לכן על-פי שיטת החסידות הכול צריכים לחזור בתשובה (ראה לקוטי-תורה שליח לח, ד. ספר המאמרים תרס"ו עמ' תצו. לקוטי-שיחות כרך כג עמ' 225; כרך ה עמ' 110).

"פתאום הבחין בי חבר מחנות סמוכה. 'היי, אלוי! מה קורה? פרשת לגמלאות?!", שאל בתימוהן. דבריו כמו חתכו בבשרי. 'לא פותח בשבת', עניתי. הוא הביט בי כפי שמביטים באדם שיצא מדעתו. 'אני רציני לגמרי. כבר כמה חודשים איני פותח

והצביע על ההמון שגדש את חנותו ואת שאר החנויות.

"כמעט התפתיתי. ברגע האחרון נשאתי את רגלי ומיהרתי לביתי. נכנסתי הביתה מבולבל כולי. עשיתי לאשתי ולילדיי 'קידוש' ולפתע חשתי סחרחורת. לנגד עיניי ריחפו צמידים, שרשרות, טבעות ושאר תכשיטים. חשבתי על חבריי שבסוף היום יצחקו כל הדרך לבנק ולבי נחמץ. רגלי ביקשו להוליכני חזרה אל החנות.

"ברגע הזה ידעתי כי עלי לעשות צעד קיצוני. 'לא מרגיש טוב', פלטתי, 'אני הולך לנוח'. הסתגרתי בחדר-השינה. רוקנתי לתוכי חצי בקבוק וודקה וכעבור דקה או שתיים שקעתי בשינה עמוקה שממנה התעוררתי רק בערב. לשבחה של אשתי ייאמר כי לא הציקה לי בשאלות מיותרות. כנראה חשה כי דבר-מה מסעיר אותי.

אליהו סיים את סיפורו. "כבוד הרב", אמר, "אני באמת מצטער על שכך עברה עליי השבת – בשכרות ובשינה. באתי אליך לבקש תיקון".

לפתע הבחין אליהו כי עיניו של הרב סלביצקי דומעות. אליהו החל לבכות גם-כן. "כל-כך נורא המצב? אין לי שום תיקון?!", שאל בחרדה.

הרב סלביצקי נזקק לכמה דקות כדי להירגע מהתרגשותו. "לא, אליהו יקירי, לא הבנת. איני בוכה על גודל העוון שלך. להפך, אני בוכה מקנאה. אתה פשוט צדיק. למעשה, אתה הרבה יותר מצדיק, שכן 'במקום שבעלי-תשובה עומדים, אפילו צדיקים גמורים אינם יכולים לעמוד!'"

אליהו נראה נבוך. "ראה", הסביר הרב, "אני בוחן את השבת שעברה עליי ומנסה להשוותה לשבת שלך. אני קמתי בבוקר, טבלתי במקווה, הלכתי לבית-הכנסת והתפללתי בנחת וברוגע. שום דבר לא טרד את שלווה השבת שלי ושום סערה לא התחוללה בקרבי. שבתיי הביתה לסעודת שבת, עם דגים, בשר וזמירות. ממש תענוג.

ובכן, מה השבת תרמה לי – זה ברור לגמרי. לעומת זאת, מה אני נתתי לה, מה אני הקרבת למענה – על כך אין לי תשובה של ממש. ואילו השבת שלך, לאחר שהיית רגיל במשך שנים לפתוח את חנותך בשבת, התגברת וחדלת מכך. והנה אתה ניצב מול כל החנויות המלאות קונים, מתלבט ומתייסר – ובכל-זאת מצליח לעמוד בניסיון העצום. יש לך מושג איזה עונג גרמה השבת שלך במרומים? כעת אתה מבין מדוע אני מקנא בך?..."

אליהו חש מעודד מדברי הרב. בליבו כבר ידע כי מכאן והלאה שמירת השבת לא תהיה עוד עניין ללבטים ולספקות. לאחר שעמד בפיתוייה של 'שבת הגדול', דבר כבר לא ישבור אותו.

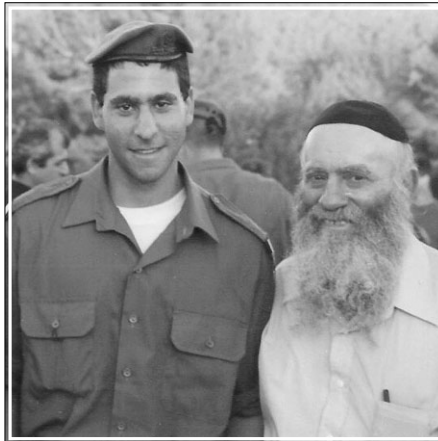
התפילות, האמונה והנס המדהים

לצוירים ששלחו אליו ילדי פש הקטנים. ר' איסר ורעייתו החלו לפעול בהפצת היהדות והחסידות בסביבתם, ונהפכו לשליחי חב"ד במקום.

"בעזרת ה' הוא יחיה"

יוסף-יצחק, כמעט בן עשרים ואחת, הוא הצעיר מתשעת ילדי המשפחה. "הידיעה על פציעתו תפסה אותי בעיצומן של הקניות לשבת", מספר האם, זיוה. "הזעקתי למזכירות הקיבוץ, ושם נמסר לי כי מצבו אנוש. כעבור כמה דקות הגיעו נציגי הצבא. אמרתי להם: 'רק תאמרו לי אם הוא חי או מת'. הם אמרו: 'הוא חי, אבל פצוע אנוש'. אמרתי להם: 'בעזרת ה' הוא יחיה'. לכל מקום אפשרי שלחנו בקשה להתפלל בעבורו. מובן ששלחנו בקשת ברכה גם לרבי. תפילות הרבים עשו את שלהן, והנס התרחש מהר מאוד. בשבת פקח יוסי את עיניו ושב להכרתו. הרופאים עמדו משתאים".

ביום שני השבוע הועבר יוסף-יצחק ממחלקת טיפול נמרץ למחלקה רגילה. אם ההחלמה תימשך בקצב הזה, הוא עתיד בעזרת ה' לעשות את השבת הקרובה בביתו שבעין-הנצי"ב.

האב ובנו: כשבת הוא פקח את העיניים

עם רעייתו זיוה, בקיבוץ הדתי עין-הנצי"ב.

חסיד בקיבוץ

יום אחד נקלעה לקיבוץ קבוצת חסיד חב"ד. בין החסידים לבני-הזוג פש נוצרה כימיה מיידית, שהובילה אותם, בשלבים, ללימוד חסידות ולאיומן אורחותיה של חסידות חב"ד. בעקבות התחזקותו בשמירת התורה ומצוותיה החל איסר לדרוש ממזכירות הקיבוץ שיפזרום בתחומים דתיים שונים. תחילה נתקלו דרישותיו בהתנגדות, אך עם הזמן למדו הכול לחיות בשלום אלה עם אלה.

בני-הזוג פש וילדיהם קשרו קשר חם והדוק עם הרבי מליובאוויטש. הרבי התייחס למכתבים ואפילו

באחד מלוחות-המודעות בארץ תלה מישוה ביום ראשון השבוע תצלום מהעיתון הנפוץ במדינה וכותרתו: "הנס של יוסף". מעל הכותרת הופיעה תמונת חייל פצוע והוריו – זוג חרדים. הכיתוב לתמונה סיפר על סמל יוסף פש, שנפגע אנושות בראשו ביום חמישי שעבר, מירי צלף פלסטיני ברצועת עזה, נותח במשך שעות, ובניסי-ניסים חזר להכרתו.

קטע העיתון נתלה בצמוד למודעה שנקבעה על הלוח שלושה ימים קודם-לכן, וזה לשונה: "הציבור מתבקש להתפלל לרפואת החייל יוסף-יצחק בן זיוה, בן למשפחת שלוחים בצפון, שנפצע הבוקר אנושות מירי צלף בעזה וזקוק לרחמים רבים". זו תמצית הסיפור – רק שלושה ימים קודם פצוע אנוש, שהציבור מתבקש להתפלל לחייו, וכעת התקשורת מדווחת על הנס.

יליד בעלז

סיפורו של החייל, ששמו המלא יוסף-יצחק (על-שם הרבי הקודם מליובאוויטש), הוא גם סיפורה המיוחד של משפחתו, המתגוררת זה כארבעים שנה בקיבוץ עין-הנצי"ב שלייד בית-שאן. האב, ר' איסר פש, נולד בעיירה בעלז הנודעת. במלחמת-העולם נמלטה משפחתו מהכושב הנאצי לסיביר. משם התגלגלה לטשקנט, אוזבקיסטאן. זמן קצר לאחר מכן נפטר אבי המשפחה, והאם נאלצה לעבוד מבוקר עד ערב בשדות כדי להביא טרף לילדיה.

בתום המלחמה חזרו איסר, שני אחיו ואימו, לפולין. כמה שנים לאחר מכן עלו ב'עליית הנוער' לארץ. כל התלאות שעברו עליו לא ערערו את אמונתו של איסר. לאחר שירותו הצבאי הקים את ביתו,

קבוצת גפן - המבטחת המורשת של הציבור הדתי
ביטוח רכב במחיר הטוב ביותר במדינה
 12 תשלומים שווים וללא ריבית
 שרות אישי 24 שעות ביממה
 ביטוחי חובה, צד ג' ובקיף יהודיים
מאמינים בביטוח כהלכה
1800-39-33-39

רשת גני חב"ד
להתחיל את החיים ברגל ימין
מאות גני-ילדים מעולים, בכל רחבי הארץ, ממתנינים לילדיכם
 מוקד ארצי (24 שעות ביממה):
1700 700 358

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

סליחות בזמן

שאלה: מהו הזמן המועדף לאמירת ה'סליחות'?

תשובה: בעיירה היהודית היה השמש נוקש על הדלתות לפנות בוקר, וקורא: "ישראל עם-קדושים, קומו לעבודת הבורא! קומו לסליחות!".

הזמן הראוי ביותר לאמירת 'סליחות' הוא מחצות הלילה ועד עלות השחר, שאז הוא 'עת רצון'. מי שאי-אפשר להם להשכים לסליחות, יכולים לומר אותן במשך היום, עד צאת הכוכבים. אולם מצאת הכוכבים עד חצות כתבו המקובלים שאז הוא זמן שליטת ה'דינים', ושללו לחלוטין את האפשרות לומר אז סליחות ו"ג מידות (עם זה יש קהילות שאשכנזיות, כגון חסידות בית צ'רנוביל וגור, האומרים אותן שעתיים לפני חצות, וכך נהגו כמה צדיקים וגדולים).

למנהג חב"ד, ה'סליחות' הראשונות (כמנהג האשכנזים, השנה – מוצאי-שבת-קודש כ"ה באלול) הן מיד אחרי חצות הלילה (באזור המרכז: 00:37, שעון קיץ), ובשאר הימים אומרים אותן מוקדם בבוקר.

מי שאין ביכולתו לומר 'סליחות' עם הציבור יכול לומר את כל הפסוקים והפיוטים גם ביחיד, חוץ משני דברים:

"שלוש-עשרה מידות" נחשבות 'דבר שבקדושה', ואי-אפשר לאומן כשאינו מניין. על-פי הדין, מתירים לאומן שלא בדרך תפילה ובקשת רחמים, אלא בדרך קריאה בטעמי המקרא, ולמנהג חב"ד אין עושים זאת. אבל "אל-מלך" שלפני י"ג מידות מותר גם ליחיד לאומרו, לדעת רוב הפוסקים, אף שמזכירים בו "ברית שלוש-עשרה".

הסליחות שנתקנו בלשון ארמית, כגון "מחי ומסי", ר"מין דבשמיא", אין ליחיד לאומן, מפני שאין מלאכי השרת מכיזין בלשון זו, ורק בציבור, שהשכינה עמהם, ואינם זקוקים לעזרת המלאכים אומרים אותן.

מקורות: שבת יב.ב. שויע או"ח סו"ס קא, ס"י קלא ס"ג, ס"י תקט"ה ס"ה ו"ס תקפ"א ס"א, הג"ה ונו"כ. משמרת שלום ס"י מא אות ד ובביאור. שו"ת אגרות משה או"ח ח"ב ס"י קה. יחוו דעת ח"א ס"י מו. קובץ 'היכל מנחם' ח"ג עמ' רסה. 'התקשרות' גיליון ס עמ' 20. ילקוט יוסף ח"ה הל' סליחות. לוח דבר בעתו ולוח כולל-חב"ד, כ"ו באלול (בדבר מנהג חב"ד ב"מחי ומסי" ביחיד, ראה 'התקשרות' גיליון ס"י עמ' 120).

"שולחן שבת" עושה לכם שבת אחרת

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, כשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): 'יודאיקה', 1-700-704120

